

ת"פ 14925/07/15 - יעקב שיר נגד מדינת ישראל

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 14925-07-15 מדינת ישראל נ' שיר
תיק חיצוני: 254237/2015

בפני	כבוד השופטת יעל פרדלסקי
מבקש	יעקב שיר
נגד	
משיבה	מדינת ישראל

החלטה

1. לפניי בקשה לפסוק פיצויים למבקש, אשר זוכה מחמת הספק, בסכום המרבי מכוח סעיף 80 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "**החוק**") בגין שהייתו של המבקש במעצר מאחורי סורג ובריח ובגין שהייתו של המבקש במעצר בתנאים של איזוק אלקטרוני.
2. כנגד המבקש הוגש ביום 8.7.16 כתב אישום המייחס לו ביצוע עבירות של התפרצות לדירת מגורים בכוונה לבצע גניבה, עבירה לפי סעיף 406(ב) לחוק וביצוע עבירה של גניבה, עבירה לפי סעיף 384 לחוק. כן הוגשה בקשה למעצר המבקש עד לתום ההליכים.
3. בכתב האישום נטען, כי ביום 10.6.15 בשעה 17:00 לערך התפרץ המבקש לדירה של הגברת מרים מחלין ילדית 1946 (להלן: "**המתלוננת**") על ידי כך שפתח את דלת הכניסה לדירה של המתלוננת לאחר שעמד במדרגות ותצפת על המתלוננת בעת שנכנסה לדירתה וסגרה את דלת הכניסה לדירתה, מבלי שנעלה את הדלת. עוד נטען בכתב האישום, כי לאחר שמבקש פתח את דלת הכניסה לדירה של המתלוננת, גנב המבקש את תיקה של המתלוננת על תכולתו.
4. המבקש כפר במיוחס לו בכתב האישום וטען, כי מדובר בטעות בזיהוי.
5. לאחר שמיעת ראיות זוכה ביום 14.2.16 המבקש מחמת הספק, זאת לאחר שמצאתי, כי אין בראיות הנסיבות שהובאו בפניי כדי להביא למסקנה כי הוכח מעבר לכל ספק, כי המבקש הוא זה שפרץ לדירת המתלוננת וגנב את תיקה. לפיכך, ועל אף שלא נתתי אמון בגרסתו של המבקש במשטרה ובבית המשפט, מצאתי לזכות את המבקש מחמת הספק מכל המיוחס לו בכתב האישום.
6. בתמצית אציין, כי ב"כ המבקש בבקשתו בכתב ובע"פ עתר לפסוק למבקש את מלוא הפיצוי המרבי

הקבוע בתקנות סדר הדין (פיצויים בשל מעצר או מאסר), התשמ"ב-1982 (להלן: "**התקנות**") בגין ימי המעצר שריצה המבקש מאחורי סורג ובריוח מיום 1.7.15 עד ליום 18.8.16, ובגין שהייתו בחלופת מעצר באיזוק אלקטרוני מיום 19.8.16 עד ליום 16.2.16, הן מהטעם שלא היה יסוד לאשמה להגשת כתב האישום והן מהטעם שמתקיימות נסיבות אחרות המצדיקות זאת. עוד נטען בבקשה, כי שהיית המבקש באיזוק אלקטרוני משמעותה מעצר.

7. המשיבה התנגדה לבקשה הן בכתב והן בע"פ וטענה, כי היה יסוד לאשמת המבקש בעת הגשת כתב האישום, לא מתקיימות נסיבות המצדיקות הטלת פיצוי וכן שהיית המבקש באיזוק אלקטרוני אינה שהייה במעצר.

8. **דין והכרעה:**

א. סעיף 80 לחוק, אשר מכוחו מבוקש הפיצוי, קובע כדלקמן:

"(א) משפט שנפתח שלא דרך קובלנה וראה בית המשפט שלא היה יסוד להאשמה, או שראה נסיבות אחרות המצדיקות זאת, רשאי הוא לצוות כי אוצר המדינה ישלם לנאשם הוצאות הגנתו ופיצוי על מעצרו או מאסרו בשל האשמה שממנה זוכה.... בסכום שייראה לבית המשפט..."

ב. בפסיקה גובשו אמות מידה ליישום סעיף 80 לחוק, כשהרציונאל באמות המידה עניינו, איזון בין פגיעה בזכויות הפרט המצדיקה פיצוי לבין האינטרס הציבורי העלול להיפגע עקב הטלת חובה על התביעה לשלם פיצוי, שכן לציבור בכללותו יש אינטרס משמעותי כי גורמי אכיפת החוק יעשו את מלאכתם נאמנה ללא חשש, למען שמירתה של מדינת ישראל כמדינת חוק (ראה לעניין זה לדוגמה רע"פ 4121/09 **שגיא נ' מ"י**, פורסם ביום 27.12.10).

עוד נקבע בפסיקה, כי הנטל להוכחת קיומן של כל אחת משתי העילות המצדיקות פיצוי לא היה יסוד לאשמה או נסיבות אחרות המצדיקות פיצוי למי שזוכה- רובץ על המבקש.

ג. **האם הוכיח המבקש כי לא היה יסוד לאשמה?**

· בע"פ 5097/10 **גל (אשר) בוגנים נ' מ"י**, פורסם ביום 15.1.13, (להלן: "**פרשת בוגנים**") סקר הש' מלצר את ההלכה וכתב:

"המבחן הנדרש לקיומה של העילה הראשונה שמכוחה ניתן 'להפעיל' את סעיף 80 לחוק העונשין (דהיינו שמי שזוכה - לא היה יסוד לאשמתו), הוא מבחן 'התובע הסביר' ו'הסיכוי הסביר להרשעה'. בהתאם לאמת מידה זו יש לבחון באופן אובייקטיבי האם לנוכח התשתית הראייתית שהיתה מונחת בפני התביעה, היה תובע סביר וזהיר מגיע למסקנה שיש מקום להגשת כתב אישום. הקריטריון המנחה כאן הוא 'סיכוי סביר' להרשעה.. הנה כי כן, על מנת להיכנס לקטגוריה של העילה הראשונה המצדיקה פיצוי והחזר הוצאות, יש צורך להוכיח כי כתב האישום הוגש מבלי שהיה לו בסיס כלשהו, או שהיסוד להאשמה היה רעוע ביותר ... מדובר איפוא בסיטואציות חריגות של זדון, חוסר תום לב, רשלנות חמורה ביותר, או אי סבירות מהותית ובולטת (ראו לגבי החלופה האחרונה: רע"פ 4121/09 עו"ד רותם שגיא נ' מדינת ישראל (2.3.2011); (להלן: ענין שגיא)). בהכרעו בנושא זה - בית המשפט

יתן דעתו לכלל הנסיבות, לרבות אלו הנוגעות: לחקירה, להתנהלות התביעה ולהליך המשפטי עצמו. בית המשפט יתחשב בהקשר לקיומה של העילה האמורה, גם באופן זיכוי של המבקש במשפט, לשלב בו זוכה ולהנמקות שניתנו בהחלטות לעצור את הנאשם עד תום ההליכים נגדו ובהארכות המעצר שניתנו לגביו. מטבע הדברים התממשות עילה זו צפוי להיות נדיר (לפחות יש לקוות שאכן זה הוא המצב)."

· התשתית הראייתית אשר היתה מונחת בפני התביעה בעת הגשת כתב האישום, נלמדה על ידי מהראיות שהובאו בפניי ואשר יפורטו להלן:

א. תלונת המתלוננת

ב. סרטונים שראה בנה של המתלוננת במצלמת האבטחה אשר הותקנה בדירתה ואשר אותן העלה על דיסק (ת/א2), בהן נראה גבר הדומה מאוד למבקש.

ג. הודעת דואר אלקטרוני שכתב השוטר דור מזרחי (ת/4) בה כתב כי ככל הנראה הגבר המצולם בסרטונים הוא המבקש.

ד. חוות דעת מז"פ (ת/29) ומסקנת מומחה מז"פ כי הגבר המצולם ב-ת/א2 "אפשרי בהחלט..." כי מדובר במבקש.

ה. תפיסת מכנסיי גבר קצרות בצבע ורוד בביתו של המבקש.

ו. גרסאות המבקש בחקירותיו באזהרה (ת/9, ת/27).

מהראיות הנ"ל אני קובעת, כי לא הוכח על ידי המבקש כי היסוד להגשת כתב האישום היה רעוע ביותר או ללא בסיס כלשהו, ולטעמי היתה הצדקה להגשת כתב האישום. לפיכך, אני דוחה את עתירת ב"כ המבקש לפסוק פיצויים למבקש בשל טענתו כי לא היה יסוד לאשמת המבקש בעת הגשת כתב האישום.

ד. האם הוכיח המבקש נסיבות אחרות המצדיקות הטלת פיצוי?

· בפסיקה נקבע, כי אין מדובר בעילה סגורה אלא מדובר בעילה רחבה, השאובה מהמושג "צדק", ואשר מאפשרת לבית המשפט שיקול דעת רחב, וכי עליה להישאר עמומה (יפים לעניין זה דברי כב' הש' עמית בע"פ 1442/12 פלוני נ' מ"י, פורסם ביום 26.2.13 "נסיבות אחרות המצדיקות זאת שהיא כרקמה הפתוחה שבית המשפט רשאי ליצוק לה תוכן ממקרה למקרה תוך הפעלת שיקולים פרטניים של צדק וחמלה ושיקולים כלליים של מדיניות משפטית. למרות עמימותה של חלופה זו, הפסיקה נתנה בה סימנים, ובעניין דבש נקבעו שלוש קטגוריות של נסיבות להכוונת

שיקול הדעת של בית המשפט: הליכי המשפט עצמם; אופי וטיב הזיכוי; נסיבות אישיות של הנאשם החיצוניות למשפט. לצד קטגוריות אלו התפתחו בפסיקה מבחני-משנה, כגון התנהגות המשטרה והתביעה (באופן זדוני או רשלני); התנהגות הנאשם בחקירתו או במהלך משפט (כגון נאשם ששיקר או שמר על זכות השתיקה); סוג העבירה והעונש לו הנאשם היה צפוי אלמלא זיכוי...").

בנוסף ראה את דברי כב' הש' מלצר בפרשת בוגנים : "...עילת-עוללות זו מאפשרת לבית המשפט לשקול גם שיקולים של צדק אף מקום בו 'היה (מלכתחילה) יסוד לאשמה'. כאן יש לקחת בחשבון, מחד גיסא, את הנזקים האישיים שנגרמו למבקש והיקפם, ובכלל זה - בין היתר, את מידתיות הפגיעה בזכויותיו החוקתיות. שיקול זה מדגיש את העובדה כי פסיקת פיצוי והחזר הוצאות מהווה, במקרים הראויים, גם מעין אמצעי לפיקוח ולבקרה על התביעה ויש בה כדי לשפר ולאזן את מעמדו של היחיד כלפי המדינה (ענין דבש, בעמ' 101). מאידך גיסא, יש להתחשב - בעת השימוש בעילה זו - בשיקולים הציבוריים הנוגעים בצורך שלא להביא להרתעת-יתר של התביעה מלהעמיד אדם לדין מקום שנאספו ראיות מספיקות להגשת כתב אישום... מאחר שמבחנה של העילה 'הרחבה' הנ"ל הוא: 'מבחן מאזן של צדק' - גם התוצאה הנובעת ממבחן זה, צריכה להיות מאוזנת וגמישה יותר".

• מן הכלל אל הפרט :

טיב זיכוי של המבקש - המבקש זוכה מחמת הספק, לאחר שקבעתי כי הגבר שמצולם ב-2/ת דומה לנאשם, לא הוכח מעבר לכל ספק כי המכנסיים שנתפסו בביתו של המבקש זהות למכנסיים שלבש הגבר הנראה בסרטון, לא הוכחה נפישות מכנסיים לגברים קצרות בצבע ורוד במדינת ישראל ולא הוכח מתי צולמו הסרטונים במצלמה שהותקנה בדלת דירתה של המתלוננת. עוד קבעתי, כי לא ניתן ליתן אמון בגרסאות המבקש בחקירותיו ובבית המשפט. לפיכך, אני דוחה את טענת ב"כ המבקש כי מדובר בזיכוי המתקרב, כלשונו, כקרוב ביותר לזיכוי מוחלט.

נסיבותיו האישיות של המבקש - מהחלטות שניתנו בעניינו של המבקש בבקשת המשיבה לעצור את המבקש עד לתום ההליכים עולה, כי למבקש עבר פלילי בגינו ריצה מאסרים ושחרר בעבר לחלופת מעצר לאיזוק אלקטרוני. לפיכך, לא מצאתי כי היתה פגיעה מיוחדת בשמו הטוב או בכבודו כתוצאה ממעצרו במקרה הנדון. יחד עם זאת, ברי כי נפגעה חירותו של המבקש וניתן גם להניח כי היה במעצרו כדי לפגוע במצבו הכלכלי, אם כי לא הובאו לטעמי ראיות ברמה הנדרשת לעניין זה, שכן איני יודעת את מצבו הכלכלי טרם המעצר ולא ניתן ללמוד מתדפיסי העו"ש של המבקש שצורפו לבקשה אודות מצבו הכלכלי בתקופה שקדמה להגשת כתב האישום.

נסיבות שעניינן הליכי החקירה והמשפט - אין ספק שחבל שלא בוצעו פעולות חקירה דוגמת שחזור פעולות הגבר בסרטונים 2/ת, לקיחת מעתקי ט.א שהיו מסייעות להגיע לחקר האמת. אולם, לא ניתן להתעלם מתרומת המבקש לכך שבזבז זמן חקירה רב בבדיקת טענת המבקש, כי הגבר בסרטונים הוא אחיו התאום, שמצאתי כי כלל אינו דומה למבקש או לגבר שצולם בסרטונים 2/ת, וכן בהתנגדות המבקש בדיון ביום 14.7.15 בפני כב' הש' תבור לבחון אפשרות לשחררו לחלופת מעצר באיזוק אלקטרוני.

• לפי תקנה 8(א) לתקנות : "סכום הפיצוי המרבי בעד יום מעצר או מאסר הוא החלק ה-25 של

השכר החדשי הממוצע במשק ביום מתן החלטת בית המשפט לענין הפיצוי, כפי שקבע שר העבודה והרווחה בהודעה לפי סעיף 198א לחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], תשכ"ח-1968".

סכום הפיצוי המפורט בסעיף 8_לתקנות הינו הסכום המרבי לפיצוי. בפסיקה נקבע, כי בקביעת גובה הפיצויים, בית המשפט רשאי לקחת בחשבון את מכלול הנסיבות, לרבות התנהגות רשויות החקירה והתביעה, מחד גיסא, ותרומתו של הנאשם, במעשים או בהתנהגות, להגשת כתב האישום, מאידך גיסא. כב' השופט חשין כתב בע"פ 4466/98 **ראמי דבש נ' מדינת ישראל**, פ"ד נו(3) 73 (2002), "...בניגוד להכרעת הדין שהינה הכרעה בינארית בין הרשעה לזיכוי, לשבט או לזכות, הרי שההחלטה בנושא הפיצוי והשפוי היא הכרעה בת-גוונים שונים, ויש בה לא מעט מיסוד הפשרה. עוד הוסיף כב' השופט חשין (פסקה 52): "... והוראת סעיף 80(ב) מוסיפה ומסמיכה את שר המשפטים לקבוע '...סכומי מקסימום להוצאות ולפיצויים...'"; המושג מקסימום, באשר הוא, ילמדנו כי אמנם ייקבע גג לשיפוי ולפיצוי, אך אין הכרח כי נשב על הגג דווקא"

לאחר ששקלתי את מכלול הנסיבות לרבות שהיית המבקש תקופה ממושכת בפיקוח אלקטרוני, מצאתי, כי על המשיבה לפצות את המבקש בשיעור של 50% מסכום הפיצויים המרבי הקבוע בתקנות בגין ימי המעצר שריצה מאחורי סורג ובריא.

אני דוחה את בקשת המבקש להטיל פיצוי בגין שהייתו במעצר בית בתנאים של איזוק אלקטרוני. בפסיקה נקבע, כי ניתן להביא בחשבון שהות במעצר בית במסגרת בחינת שיקולי הצדק הנשקלים בעילה השנייה הכלולה בסעיף 80 לחוק העונשין, אך לא ניתן לזכות נאשם בפיצוי בשל מעצר בגין כך. (ע"פ 5923/07 **ראשיד שתיאווני נ' מדינת ישראל**, ניתן ביום 6.4.09).

בע"פ 7768/15 **פלוני נ' מ"י**, ניתן ביום 20.4.16, קבע בית המשפט העליון, כי אין לנכות ימי מעצר בית בפיקוח אלקטרוני מתקופת מאסר, כאשר כבוד הש' ג'ובראן מבחין בין מעצר מאחורי סורג ובריא למעצר בפיקוח אלקטרוני:

"...ההבחנה בין המעצר מאחורי סורג ובריא לבין מעצר הבית בסוגיית ניכוי ימי המעצר מתקופת המאסר, נעשתה על סמך מידת הפגיעה בחירותו של הנאשם - בעוד המעצר שולל לחלוטין את חירותו של הנאשם, בדומה למאסר ממש, מעצר הבית היווה הגבלה שלה בלבד. על כן, אי-ניכויים של ימי המעצר מאחורי סורג ובריא יוצר חשש מפני כפל ענישה ופגיעה בעיקרון החירות - הנאשם מצוי למעשה בתנאי מאסר משיקולים מניעתיים, בתקופה בה עודנה עומדת לו חזקת החפות. רציונל זה אינו חל על מעצר הבית, אשר בעיקרו מותר בידיו של הנאשם את השליטה על חייו וסדר יומו. דומה כי אין חולק שמעצר בפיקוח אלקטרוני דומה במאפייניו המהותיים דווקא למעצר הבית ולא למעצר מאחורי סורג ובריא, וזאת אף לאחר השינוי במעמדו הנורמטיבי..."

ודוק, תכליתה של העלאת מעמדו הנורמטיבי של המעצר בפיקוח אלקטרוני היא לצמצם את הפגיעה בחירותו של הנאשם ולהפכה למידתית יותר ביחס לפגיעה הנגרמת ממעצר מאחורי סורג ובריא. מדובר בביטוי לרצונו של המחוקק להפחית את השימוש באמצעי הפוגעני של מעצר על מי שאשמתו טרם הוכחה. סבורני, כי המאפיינים המתוארים לעיל של המעצר בפיקוח אלקטרוני מוליכים לכלל מסקנה ברורה כי הרציונל העומד ביסוד ניכוי ימי מעצר מאחורי סורג ובריא אינו מתקיים במקרה של מעצר

בפיקוח אלקטרוני. הימצאותו של נאשם בתנאי מעצר בפיקוח אלקטרוני אינה שקולה לשלילת החירות המלווה את המעצר מאחורי סורג וברית, ואי-ניכוי תקופת המעצר בפיקוח אלקטרוני מתקופת המאסר אינו יוצר כפל ענישה. לפיכך, עמדתי היא כי בדומה למעצר בית, אין לנכות את ימי המעצר בפיקוח אלקטרוני מתקופת המאסר..."

לטעמי, הרציונאל לאי פסיקת פיצוי בגין מעצר בפיקוח אלקטרוני זהה לרציונל שבאי ניכוי ימי מעצר מימי מאסר. לפיכך, אני דוחה את בקשת המבקש ליתן לו פיצוי בגין תקופה בה שהה באיזוק אלקטרוני.

סוף דבר

המשיבה תשלם 50% מהסכום המרבי הקבוע בתקנות, בגין ימי המעצר בהם שהה המבקש מאחורי סורג וברית, בתוך 60 יום מחתימתי על פסיקתה.

הצדדים יגישו פסיקתא לחתימה.

ניתנה היום, ג' אב תשע"ו, 07 אוגוסט 2016, בהעדר הצדדים.

מזכירות תשלח החלטה לצדדים.